

## Docenteninstructie Thema 1 Ik en thuis

<b>Thema</b>	Ik en mijn omgeving
<b>Aantal uren</b>	32
<b>Werkkaarten</b>	n.v.t.

### Toelichting en aandachtspunten algemeen

Het doel van deze lesbrief is vooral het leren kennen van elkaars achtergronden.

Deze lesbrief bestaat uit 7 verschillende activiteiten. Hier kan een selectie uit worden gemaakt, afhankelijk van tijd en mogelijkheden.





## Toelichting en aandachtspunten per activiteit

### Activiteit Thuis in beeld

#### Relatie met kerndoelen vmbo onderbouw<sup>1</sup>

<b>Nederlands (1-10)</b>	1, 3, 4, 5, 6, 8
<b>Engels (11-18)</b>	-
<b>Wiskunde (19-27)</b>	-
<b>Mens en Natuur (28-35)</b>	35
<b>Mens en Maatschappij (36-47)</b>	38 + 43
<b>Kunst en cultuur (48-52)</b>	48, 49, 52
<b>Bewegen en Sport (53-58)</b>	-

#### Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen<sup>2</sup>

<b>Nederlands</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
Gesprekken	1.1 – 1.2	2.1 – 2.2 – 2.25 – 2.26
Luisteren	-	-
Spreken	-	-
Lezen zakelijk	1.53 – 1.54	2.56 – 2.69
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.81	2.104
<b>Wiskunde</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
-	-	-

<sup>1</sup> Een omschrijving van de kerndoelen vmbo onderbouw (SLO) zijn te vinden op de site van de Vakcollege Groep.

<sup>2</sup> Voor deze overzichten zijn de omschrijvingen in het Referentiekader Taal genummerd. De overzichten Referentiekaders Taal en Rekenen zijn te vinden op de site van de Vakcollege Groep.

De nummers met een 1 ervoor slaan op niveau 1F en die met een 2 ervoor op niveau 2F.

In de overzichten bij de activiteiten staan bij de Referentiekaders Taal en Rekenen die punten aangegeven waar de nadruk op valt binnen die desbetreffende activiteit.



Activiteit	Thuis in beeld
Stap 1 Oriënteren	Verzamel informatie over 'thuis'. Brainstorm over je collage.
Stap 2 Voorbereiden	Oefen met verschillende collagetechnieken. Verzamel plaatjes. Ontwerp je collage.
Stap 3 Uitvoeren	Maak je collage.
Stap 4 Reflecteren	Bespreek het werk met de hele klas.

**Let op:** Voor activiteit 1 'Thuis in beeld' brengen leerlingen drie voorwerpen van thuis mee die na of de leerlingen 3 voorwerpen van thuis hebben meegenomen. Deze kunnen ze gebruiken bij hun presentatie in stap 2.

**Nodig:** tijdschriften, papier voor collage

**Tip:**

Maak zelf (of misschien is het al voorhanden bij beeldende vorming) een eenvoudig voorbeeld met geknipte en gescheurde snippers van verschillende soorten papier. Dat maakt nog duidelijker hoe je kleuren in elkaar kunt laten overlopen in een collage.



### Activiteit Een gesprek in het ...

#### Relatie met kerndoelen vmbo onderbouw

<b>Nederlands (1-10)</b>	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
<b>Engels (11-18)</b>	11, 12, 16, 18
<b>Wiskunde (19-27)</b>	-
<b>Mens en Natuur (28-35)</b>	-
<b>Mens en Maatschappij (36-47)</b>	43
<b>Kunst en cultuur (48-52)</b>	-
<b>Bewegen en Sport (53-58)</b>	-

#### Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

<b>Nederlands</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
Gesprekken	1.1 – 1.5 – 1.6 – 1.7 – 1.19 – 1.20 –	2.1 – 2.2 – 2.7 – 2.12 – 2.13
Luisteren	1.21 – 1.22 – 1.27 – 1.32 – 1.33	2.27
Spreken	-	-
Lezen zakelijk	-	-
Lezen fictie	-	-
Schrijven	-	-
<b>Wiskunde</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
-	-	-



Activiteit	Een gesprek in het...
Stap 1 Oriënteren	Onderzoek het belang van talen bij het werken met mensen.
Stap 2 Voorbereiden	Kies een taal. Zoek uit wat je al kunt zeggen in deze taal.
Stap 3 Uitvoeren	Vertaal de woorden en zinnen van Nederlands naar de taal die je hebt gekozen. Spreek de woorden en zinnen in op een opnameapparaat.
Stap 4 Reflecteren	Leer de woorden en zinnen in 3 verschillende talen.

**Tip:** Een optie is om de leerlingen via audioboo te laten inspreken. Ze sturen hun teksten op, waarna u ze kunt controleren.

Ga op internet naar <http://audioboo.fm>, maak een account aan en maak een account aan per leerling.

Deze activiteit biedt de mogelijkheid om een combinatie te maken met de lessen van het leergebied moderne vreemde talen.

De eerste opdracht levert een lijst op van 'goedemorgen' in verschillende talen. Laat de klas ook nadenken over de manier waarop je een woord fonetisch opschrijft. 'Koed morning' 'Bo zjoer' enz. Bespreek met de klas ook de noodzaak van een goede Nederlandse taalbeheersing.

In **stap 2** kiezen de groepjes een taal. Zorg dat de groepjes zoveel mogelijk een andere taal kiezen.

**Tip:** Neem de lijst van alle talen die in de klas gesproken worden en de talen waar leerlingen op school examen in kunnen doen.

Leerlingen nemen ook de uitspraak van de woorden en zinnen op. Controleer of de MP3 spelers, tablet of laptop ook goed kunnen opnemen en hint de leerlingen om dit in een rustige ruimte op een rustig moment te doen.



### Activiteit De taakverdeling thuis

#### Relatie met kerndoelen vmbo onderbouw

<b>Nederlands (1-10)</b>	1, 2, 5, 6, 7
<b>Engels (11-18)</b>	16
<b>Wiskunde (19-27)</b>	-
<b>Wiskunde (1F / 2F)</b>	-
<b>Mens en Natuur (28-35)</b>	28, 32, 35
<b>Mens en Maatschappij (36-47)</b>	36, 38, 43
<b>Kunst en cultuur (48-52)</b>	-
<b>Bewegen en Sport (53-58)</b>	-

#### Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

<b>Nederlands</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
Gesprekken	1.1 – 1.2 – 1.3 1.7 – 1.10	2.1 – 2.2 -2.4 – 2.5 – 2.7 – 2.16 – 2.21
Luisteren	1.21 – 1.22 – 1.27 – 1.32 – 1.33	2.27 2.28 – 2.29
Spreken	1.39 – 1.40	2.44
Lezen zakelijk	1.53 – 1.54	2.56 – 2.57 – 2.69
Lezen fictie	-	-
Schrijven	-	-
<b>Wiskunde</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
-	-	-



Activiteit	De taakverdeling thuis
Stap 1 Oriënteren	Verzamel informatie over de taakverdeling bij jou thuis. Bedenk welke taak jij thuis wilt doen.
Stap 2 Voorbereiden	Overleg thuis welke taak je gaat uitvoeren en wie jou gaat beoordelen.
Stap 3 Uitvoeren	Voer de taak uit en laat je beoordelen.
Stap 4 Reflecteren	Bespreek de beoordelingen.

### Aandachtspunt:

Het is mooi als leerlingen de gelegenheid kunnen krijgen om sommige huishoudelijke taken thuis te oefenen. Dat kan gaan om het bedienen van de wasmachine of het dweilen van een vloer, maar ook over het indraaien van een nieuwe lamp (welke kies je? Hoe doe je dat veilig?) Het kan leuk zijn om hier een techniekdocent of vierdejaars leerlingen bij uit te nodigen om wat demonstraties te geven (wasmachinefilter controleren, gootsteen ontstoppen, putje schoonmaken, lamp vervangen, cv ontluchten, een slecht functionerend slot smeren). Het gaat niet om echte technische klussen, maar om dingen die handig zijn om zelf te kunnen.

#### *Oriëntatie:*

Laat een plaat zien van het huishouden van Jan Steen (zie [www.wikipedia.org](http://www.wikipedia.org), zoek op 'huishouden'). Op die pagina staat ook een onderverdeling van traditionele mannen- en vrouwentaken.

Laat leerlingen daarna brainstormen over verschillende huishoudelijke taken. Stimuleer de leerlingen om ook te denken aan bovenstaande wat meer technische klussen, of klussen die ze misschien meer als mannentaken zien. Schrijf alles op een flap of op het bord (het is de bedoeling dat de leerlingen de woorden later nog kunnen nalezen).

De leerlingen schrijven een voorstel voor de taak die ze gaan oefenen/uitvoeren. Ze vragen aan u een reactie.

In de reflectie zit ook een stellingenspel. Hoe zit het met de denkbeelden over traditionele rolpatronen? Hoe zelfredzaam zijn de kinderen?

#### *Stellingenspel:*

Wijs een hoek van het lokaal aan als plek voor 'eens' en een andere hoek voor 'oneens'. Of zet op het bord een schaal van 1 tot 10 en laat oneens links en eens rechts van het bord gaan staan.

Lees de stellingen voor. De leerlingen gaan staan bij EENS of ONEENS, of ergens op een schaal ertussenin.

Laat de leerlingen uitleggen waarom ze die positie innemen. Als een leerling door de uitleg van een andere leerling op een andere gedachte komt en van positie wil veranderen, dan is dat toegestaan.

- Een man moet net zoveel meewerken in het huishouden als een vrouw.
- Een vrouw maakt het huis beter schoon dan een man.
- Ik zou wel willen weten hoe je bijvoorbeeld de afvoer kunt repareren.
- Als ik een klusje niet kan, dan zorg ik dat ik leer hoe ik het moet doen.
- .....



### Activiteit Werkstuk over mijn cultuur

#### Relatie met kerndoelen vmbo onderbouw

Nederlands (1-10)	1, 2, 3, 8, 9
Engels (11-18)	-
Wiskunde (19-27)	-
Wiskunde (1F / 2F)	-
Mens en Natuur (28-35)	-
Mens en Maatschappij (36-47)	38, 39, 42, 43
Kunst en cultuur (48-52)	-
Bewegen en Sport (53-58)	-

#### Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F: , , 2F: ,
Wiskunde	-

#### Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F	2F
Gesprekken	1.2 – 1.5 – 1.6 – 1.7 – 1.8	2.1 – 2.2 – 2.3 – 2.4 – 2.5 – 2.7 – 2.13 – 2.14 – 2.15
Luisteren	1.23 – 1.27 – 1.31	2.29 – 2.31
Spreken	-	-
Lezen zakelijk	1.53 – 1.59	2.56 – 2.61 – 2.62 – 2.67
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.79 – 1.81 – 1.83 – 1.85 – 1.86 – 1.87 – 1.95	2.99 – 2.100 – 2.101 – 2.103 – 2.105 – 2.106 – 2.107 – 2.108 – 2.109 – 2.111 – 2.112
<b>Wiskunde</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
-	-	-





Activiteit	Werkstuk over mijn cultuur
Stap 1 Oriënteren	Verzamel informatie over hoe je een werkstuk maakt. Brainstorm over jouw werkstuk.
Stap 2 Voorbereiden	Schrijf de kladversie van je werkstuk. Gebruik de instructie.
Stap 3 Uitvoeren	Maak je werkstuk af en doe de bladzijden in een mapje.
Stap 4 Reflecteren	Bespreek de resultaten.

#### *Oriëntatie:*

De leerlingen maken een werkstuk over hun cultuur. Het werkstuk gaat vooral over dingen die ze zelf al weten, ze hoeven nog niet veel nieuwe informatie te zoeken, dat komt een andere keer. Laat de leerlingen een voorbeeld zien van een werkstuk (een format of stramien met een klein beetje invulling).

U kunt onderstaand voorbeeld naar de wensen van de school aanpassen (logo, naam/klas/docent aanduiding, enz.), verdelen over diverse pagina's, printen en in een map doen.

1. Voorblad: titel, naam leerling, naam docent, klas
2. Leeg blad met of zonder afbeelding
3. Eventueel voorwoord
4. Inhoudsopgave met paginanummers
5. Inleiding
6. Hoofdstukken
7. Slot

#### Inhoud

##### Inleiding

##### Hoofdstuk 1: thuis

- Cultuur in ons huis...
- Huizen in mijn cultuur (geef voorbeelden van hoe de meeste huizen eruit zien. Lijkt dat op hoe jij nu woont?)

##### Hoofdstuk 2: mijn thuistaal / het Nederlands / het Chinees / ...

- De taal van mijn cultuur
- De taal die kinderen op school leren
- ... (is er nog iets over de taal te vertellen?)

##### Hoofdstuk 3: huishoudelijke taken

- Huishouden in mijn cultuur (wat vinden mensen belangrijk)
- Mannentaken en vrouwentaken (of is iedereen gelijk?)

##### Hoofdstuk 4: kleding

- Dagelijkse kleding
- Feestkleding
- Vrouwen/mannenkleding
- (nog een onderwerp als je dat leuk vindt)

##### Hoofdstuk 5: eten

- Gerechten uit mijn cultuur
- Aan tafel (hoe eten de mensen)





Hoofdstuk 6: ... vrij onderwerp, bijvoorbeeld over je geloof, de opvoeding thuis  
Slot

Met afbeeldingen

Doe plaatjes in je werkstuk. Je kunt foto's gebruiken of plaatjes van internet.

**Let op:**

- ✓ Zorg dat de plaatjes niet te groot of te klein zijn.
- ✓ Zorg dat de plaatjes duidelijk zijn als je ze print in zwart-wit.
- ✓ Zorg dat de plaatjes iets vertellen over je tekst.

Met voettekst / paginanummering.

Nummer de pagina's en zet er een voettekst bij. Paginanummering maak je zo:

Ga naar 'Invoegen'. Kies 'paginanummer'. 'Onderaan pagina' en kies wat je het mooist vindt: links, rechts, in het midden met of zonder streepje boven het nummer.

Help ze door samen te brainstormen over wat je al weet over een onderwerp. Doe dit klassikaal en laat de flappen hangen.

Deel eventueel de volgende hulpvragen uit bij de onderwerpen:

**Welke onderwerpen komen er in je werkstuk?**

**Thuis**

Hoe kun je bij jou thuis zien uit welke cultuur je komt? Wat is er typisch... Hollands, Chinees, Turks, enzovoorts??

In wat voor huis woon jij en hoe zit dat in het land waar je familie vandaan komt? Wat voor huizen zijn daar gewoon? Als je uit Nederland komt beschrijf je een typisch Nederlands huis en probeer je uit te leggen wat er Nederlands aan is.

**Taal**

Welke taal spreken jullie thuis? Wat kun je vertellen over die taal? Hoe leren kinderen deze taal en hoe zit het in het land zelf? Is dit een hoofdtaal of een streektaal?

**Taakverdeling**

Hoe is bij jou thuis de verdeling van zorgtaken? Hoe komt dat? Wat vind je er van?

Zou je iets veranderd willen zien?

**Eten**

Wat wordt er bij jou thuis gegeten? Geef een voorbeeld van een normaal ontbijt, lunch en diner. Geef ook een voorbeeld van een feestelijke dag. Wat eet en drink jij tussendoor?

Hoe wordt er bij jou thuis gegeten? Waar eten jullie? Verschilt dit per maaltijd?

**Kleding**

Welke kleren draag jij? Is er verschil tussen thuis of op school? Wat draag je bij een feest? Draag jij wel eens een hoed of hoofddoek? Ga je dat later doen? Waarom?

Keuzeonderwerpen:





### **Geloof**

Welk geloof wordt er bij jou thuis beleden? Wat houdt dit in? Wat doen jullie er aan?

Als jullie niet gelovig zijn, dan waren je opa en oma dit misschien wel. Welk geloof beleden zij? Waarom zijn jullie niet gelovig? Ken je iemand die wel gelovig is? Wat merk je hier van?

### **Opvoeding**

Welke verschillende manieren van opvoeden zijn er? Op welke manier word jij opgevoed? Wat vind je hiervan?



### Activiteit Modeshow

#### Relatie met kerndoelen vmbo onderbouw

<b>Nederlands (1-10)</b>	1, 5, 6, 8
<b>Engels (11-18)</b>	-
<b>Wiskunde (19-27)</b>	-
<b>Wiskunde (1F / 2F)</b>	-
<b>Mens en Natuur (28-35)</b>	-
<b>Mens en Maatschappij (36-47)</b>	38, 43
<b>Kunst en cultuur (48-52)</b>	-
<b>Bewegen en Sport (53-58)</b>	-

#### Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

<b>Nederlands</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
Gesprekken	1.5 – 1.6 – 1.7 – 1.11 – 1.16	2.4 – 2.5 – 2.6 – 2.7 – 2.12 – 2.13 – 2.14 – 2.15 – 2. 20
Luisteren	1.21 – 1.23	2.29
Spreken	1.39 – 1.40	2.46 – 2.47
Lezen zakelijk	1.53	2.56
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.78 – 1.79	2.101
<b>Wiskunde</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
-	-	-



Activiteit	Modeshow
Stap 1 Oriënteren	Verzamel informatie over de functie van kleding. Brainstorm over de kleding die jij gaat showen.
Stap 2 Voorbereiden	Stel je outfit samen. Oefen voor de modeshow.
Stap 3 Uitvoeren	Loop op de catwalk! Vertel over de kleding van een klasgenoot.
Stap 4 Reflecteren	Beantwoord de vragen. Plak een foto op.

**Tip:**

Neem voor de introactiviteit een voorbeeld mee van bedrijfskleding, zodat de functie ook echt zichtbaar kan worden gemaakt. Of een beschermhesje voor op de brommer/motor.

Wanneer er van elke leerling een foto gemaakt wordt kan deze opgeplakt worden in het werkboek.

*Alternatief:* laat de foto's in PowerPoint zetten en speel ze af voor de hele klas om nog eens van de modeshow te genieten en de vragen te beantwoorden.



### Activiteit: Een kookboek van klas...

#### Relatie met kerndoelen vmbo onderbouw

<b>Nederlands (1-10)</b>	1, 5, 6, 8
<b>Engels (11-18)</b>	-
<b>Wiskunde (19-27)</b>	19, 22, 24, 25
<b>Wiskunde (1F / 2F)</b>	domeinen: getallen (1F / richting 2F), verhoudingen (1F), meten (1F)
<b>Mens en Natuur (28-35)</b>	-
<b>Mens en Maatschappij (36-47)</b>	-
<b>Kunst en cultuur (48-52)</b>	-
<b>Bewegen en Sport (53-58)</b>	-

#### Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

<b>Nederlands</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
Gesprekken	1.5 – 1.6 – 1.7 – 1.8 – 1.10 – 1.11 – 1.19 – 1.20	2.6 – 2.7 – 2.8 – 2.9 – 2.12 – 2.16 – 2.22
Luisteren	1.21 – 1.24 – 1.28 – 1.29	2.28 – 2.36
Spreken	1.39	2.49
Lezen zakelijk	1.53 – 1.54 – 1.61	2.57 – 2.68
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.77 – 1.78 – 1.86 – 1.95	2.95 – 2.101 – 2.111 – 2.112
<b>Wiskunde</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
-	-	-



Activiteit	Een kookboek van klas...
Stap 1 Oriënteren	Verzamel informatie over gerechten die jullie thuis vaak eten. Brainstorm over je recept.
Stap 2 Voorbereiden	Interview een familielid over een familiegerecht. Vraag of je een keer mag meehelpen in de keuken. Maak foto's.
Stap 3 Uitvoeren	Maak van je familierecept een recept voor 4 personen.
Stap 4 Reflecteren	Bekijk met elkaar het kookboek van jullie klas.

Het zou een leuk cadeau zijn als alle kinderen het klassenkookboek werkelijk krijgen.



### Activiteit Een koffie- en theebuffet

#### Relatie met kerndoelen vmbo onderbouw

Nederlands (1-10)	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Engels (11-18)	-
Wiskunde (19-27)	-
Wiskunde (1F / 2F)	-
Mens en Natuur (28-35)	-
Mens en Maatschappij (36-47)	-
Kunst en cultuur (48-52)	-
Bewegen en Sport (53-58)	57

#### Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F: 1, , , , 2F: , , ,
Wiskunde	-

#### Relatie met Referentiekaders Taal en Rekenen

Nederlands	1F	2F
Gesprekken	1.1 – 1.2 – 1.3 – 1.4 – 1.5 – 1.6 – 1.7 – 1.9 – 1.10 – 1.12 – 1.13 – 1.14	2.1 – 2.2 – 2.7 – 2.8 – 2.9 – 2.10 – 2.11
Luisteren	1.36	2.29
Spreeken	1.40 – 1.41	2.47 – 2.48
Lezen zakelijk	1.53 – 1.57 – 1.59 – 1.62	2.56 – 2.60 – 2.61 – 2.69
Lezen fictie	-	-
Schrijven	1.78	2.96
<b>Wiskunde</b>	<b>1F</b>	<b>2F</b>
-	-	-





Activiteit	Een koffie- en theebuffet
Stap 1 Oriënteren	Verzamel informatie over koffie- en theedrinken in verschillende culturen. Brainstorm over het buffet.
Stap 2 Voorbereiden	Maak afspraken met de klas. Verdeel de taken. Bereid jouw taak voor.
Stap 3 Uitvoeren	Voer jouw taak uit. Je bent ook gastvrouw/gastheer tijdens het buffet.
Stap 4 Reflecteren	Bespreek de activiteit na aan de hand van de enquête die jullie hebben afgenomen.

Een onderdeel van deze activiteit is het maken van een draaiboek. De groepjes van stap 2 kunnen verschillend van grootte zijn. Elk groepje maakt een schema voor het organiseren van het eigen onderdeel. Alle schema's samen vormen het draaiboek. In thema 4 Ik en organiseren wordt op het maken van een draaiboek verder ingegaan.

Laat de leerlingen de bonnen bewaren. Misschien is er een mogelijkheid om wat over is, terug te brengen naar de winkel – als de verpakking nog dicht is.

Mochten de leerlingen meer uitleg willen:

In een draaiboek zijn alle activiteiten nauwkeurig beschreven. Een draaiboek schrijf je om verschillende redenen:

- om de taken van iedereen duidelijk te hebben;
- om niets te vergeten;
- om er voor te zorgen dat wanneer jij ziek bent, de activiteit toch door kan gaan.

Hoe meer activiteiten, hoe dikker het draaiboek.